

kędzierski

LESŁAW KĘDZIERSKI (1911–1992)

Lesław Kędzierski urodził się w 1911 roku. W 1929 roku podjął studia na Wydziale Elektrycznym Politechniki Warszawskiej.

Pracę zawodową w Państwowym Instytucie Telekomunikacyjnym podjął w 1933 roku, jeszcze przed ukończeniem studiów. Już w 1935 roku został kierownikiem Działu Telewizji. Pierwsza praca badawcza i konstrukcyjna dotyczyła systemów mechaniczno-elektronowych. Do analizy obrazu wykorzystywano tarczę Nipkowa ze specjalnie ukształtowanymi otworami wybierającymi (w kształcie sześciokątów foremnych), a do syntezy obrazu — lampy obrazowe z odchyłaniem i skupianiem elektrostatycznym. Opanowanie techniki analizy obrazu doprowadziło do uruchomienia urządzenia do nadawania filmów, przeznaczonego do pracy w Eksperymentalnej Stacji Telewizyjnej. Stacja ta powstała w 1937 roku w „Prudentialu” (późniejszym — hotelu Warszawa).

W 1938 roku Lesław Kędzierski rozpoczął (wraz z zespołem) prace dotyczące telewizji całkowicie elektronowej. Przystąpiono do opracowywania toru telewizji 343-liniowej i zbudowano ultrakrótkofalowy nadajnik telewizyjny o mocy 200 W. W dniu wybuchu II wojny światowej prace dotyczące budowy toru telewizji 343-liniowej były na ukończeniu.

W latach 1940–1942 Lesław Kędzierski (ps. „Nowak”) uczestniczył w technicznej działalności konspiracyjnej — zorganizował ośrodek badawczo-produkcyjny opracowujący nowe modele nadajników i odbiorników radiokomunikacyjnych. Podlegały mu ponadto dwa punkty wytwórcze, w których zbudowano

m.in. 9 sztuk radiostacji NSP o mocy 20 W oraz 2 specjalne odbiorniki 4-lampowe ukryte w kuchenkach elektrycznych. W styczniu 1943 roku został aresztowany. Do końca wojny więziony był w obozach na Majdanku, w Oświęcimiu i Dautmergen. W 1945 roku, jeszcze przed powrotem do Polski, prowadził w Wirttembergii kursy elektrotechniczne dla młodzieży wracającej do kraju po przymusowych robotach.

W październiku 1946 roku powrócił do pracy w Państwowym Instytucie Telekomunikacyjnym, kierując najpierw Pracownią Modulacji Częstotliwości, a następnie — Pracownią Telewizji. W 1952 roku objął kierownictwo Zakładu Telewizji w Instytucie Łączności (wydzielonym z PIT). Zakładem tym kierował aż do przejścia na emeryturę w 1981 roku. Pełnił również funkcje redaktora naczelnego „Prac Instytutu Łączności” i „Biuletynu Informacyjnego Instytutu Łączności”.

W 1947 roku wznowiono pod jego kierownictwem, po wojennej przerwie, przygotowania do emisji programów telewizyjnych w Pol-

Słowa kluczowe

■ telewizja

K

sce. Prace nad pierwszym zespołem urządzeń studyjnych ukończono w 1950 roku, a pierwsze publiczne pokazy polskich osiągnięć z dziedziny telewizji odbyły się w 1951 roku w czasie wystawy „Radio w służbie postępu i pokoju”.

W dniu 17 października 1952 roku nadano pierwszy program telewizyjny z Doświadczalnej Stacji Telewizyjnej Instytutu Łączności. Zasięg stacji pozwalał na odbiór programu na terenie całej Warszawy i w jej bliskich okolicach. Eksperymentalny program telewizyjny ze studio w Instytucie Łączności nadawano do połowy 1954 roku, późniejsze emisje — z placu Powstańców Warszawy.

Za prace z zakresu telewizji Lesław Kędzierski wraz zespołem został nagrodzony w 1955 roku Zespołową Nagrodą Państwową II stopnia za „Pionierską działalność w stworzeniu podstaw telewizji w Polsce oraz opracowanie i wprowadzenie do eksploatacji kompletnych urządzeń nowoczesnej telewizji”.

Jego dalsze prace badawcze dotyczyły telewizji kolorowej, a następnie (w latach 70. XX w.) telewizyjnych systemów cyfrowych, m.in. standardu transmisji cyfrowej w studiach telewizyjnych.

W latach 1952–1963 pracował na stanowisku docenta na Wydziale Łączności Politechniki Warszawskiej, prowadząc wykłady z zakresu telewizji; jak wspominają jego studenci — wykładów słuchało się z prawdziwą przyjemnością. W 1959 roku został kierownikiem nowo utworzonej Katedry Telewizji, prowadząc działalność badawczą i opiekując się licznymi dyplomantami. W 1963 roku ze względu na konieczność ograniczenia zatrudnienia do

jednego etatu, wybrał Instytut Łączności, rezygnując z pracy na naszym Wydziale. Do jego dorobku dydaktycznego należą także podręczniki: *Podstawy telewizji* (1959) oraz *Podstawy telewizji: analiza i synteza obrazu* (WNT, trzy wydania: 1963, 1964, 1967).

W 1964 roku Rada Państwa nadała Lesławowi Kędzierskiemu tytuł profesora nadzwyczajnego.

Współpracował z wieloma organizacjami naukowymi, technicznymi i normalizacyjnymi, m.in. Komitetem Elektroniki i Telekomunikacji Polskiej Akademii Nauk oraz organizacjami międzynarodowymi: CCIR (Międzynarodowy Doradczy Komitet Radiokomunikacyjny) i OIRT (Międzynarodowa Organizacja Radia i Telewizji, w niej przez 18 lat pełnił funkcję przewodniczącego III Grupy Studiów).

Był członkiem licznych rad naukowych, m.in. Rad Naukowo-Technicznych przy Ministrze Łączności i przy Komitecie ds. Radia i Telewizji oraz Rady Naukowej Instytutu Łączności.

Został odznaczony m.in.: Krzyżem Walecznych, Krzyżami Kawalerskim i Komandorskim Orderu Odrodzenia Polski, Medalem Komisji Edukacji Narodowej, Złotą Odznaką Honorową „Za Zasługi dla Warszawy” oraz wieloma odznaczeniami resortowymi. Za działalność międzynarodową otrzymał m.in. nagrodę honorową „Interkamera 1971” (przyznaną raz na dwa lata tylko jednej osobie na świecie), Dyplom Honorowy z okazji 50-lecia CCIR (1976) i Honorowy Medal OIRT (1984).

Zmarł 1 kwietnia 1992 roku w Warszawie.

W historii pozostanie jako niekwestionowany *Ojciec Polskiej Telewizji*.

